

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet/2. afd., 2. kt.

J.nr.: PD 07-211-000005

Den 29. oktober 2007

MCL/MHR/TKN/TAER/HLAN

FVM 465

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger for så vidt angår oprettelse af positivlister for henholdsvis nitrifikationshæmmere og ureasehæmmere

KOM-dokument foreligger ikke

Kommissionen forventes at fremsætte forslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger. Ændringen omfatter indførelse af positivlister for nitrifikations- og ureasehæmmere. På listerne indføres en nitrifikationshæmmer, der har været tilladt i EU de sidste 14 år (dicyandiamid) samt en ny ureasehæmmer (NBPT).

Gødning afgiver ikke altid næringsstoffer i samme hastighed, som de optages af planterne. Især kvælstof, der stammer fra ammonium og urea, afgives meget hurtigere, end det optages. Da kvælstof let opløses i vand, udvaskes det af jorden og ender i overfladevandet eller omdannes til gasser, der afgives til atmosfæren. Dette spild af kvælstof, som samtidig forurener miljøet, kan mindskes ved at tilsætte stoffer som nitrifikationshæmmere, der forsinker omdannelsen af ammonium, og ureasehæmmere, der forsinker omdannelsen af urea. Brugen af nitrifikations- og ureasehæmmere har således miljømæssige fordele.

Det forventes, at forslaget tillige indeholder et krav om, at der udfærdiges teknisk dossier for nye nitrifikationshæmmere og ureasehæmmere efter de samme retningslinier, som i øjeblikket gælder for optagelse af nye gødningstyper i forordningens bilag.

Forslaget forventes sat til afstemning ved mødet i Den Stående Komité for gødning den 6. november 2007.

Kommissionens forslag om generel oprettelse af positivlister samt forslag om godkendelse af nitrifikationshæmmeren Dicyandiamid, forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Forslagets godkendelse af ureasehæmmeren NBPT kan dog ikke, på det foreliggende grundlag, udelukkes at ville påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark negativt.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget om oprettelse af positivlister. Regeringen kan dog ikke på det foreliggende grundlag støtte, at stoffet NBPT optages på listen over urea-sehæmmere. Såfremt optagelsen af NBPT ikke kan ekskluderes fra det forventede forslag, må Danmark derfor stemme nej til det forventede forslag.

Regeringen vil derudover i øvrigt arbejde for, at specifikationerne for udarbejdelse af tekniske dossiers forbedres, samt at EU indfører en standardiseret evaluering af tekniske dossiers hos en godkendt EU-institution, herunder synlig koordinering med gældende pesticidregulering.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet/2. afd., 2. kt.

J.nr.: PD 07-211-000005

Den 29. oktober 2007

MCL/MHR/TKN/TAER/HLAN

FVM 465

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger for så vidt angår oprettelse af positivlister for henholdsvis nitrifikationshæmmere og ureasehæmmere

KOM-dokument foreligger ikke**Resumé**

Kommissionen forventes at fremsætte forslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger. Ændringen omfatter indførelse af positivlister for nitrifikations- og ureasehæmmere. På listerne indføres en nitrifikationshæmmer, der har været tilladt i EU de sidste 14 år samt en ny ureasehæmmer. Ændringen medfører en lettelse af de administrative byrder for gødningsindustrien, idet nitrifikations- og ureasehæmmerne, der er optaget på listen, kan anvendes i flere gødninger. Herved kan udnyttelsen af kvælstof optimeres og kvælstofforurening af miljøet kan mindskes. Kommissionens forslag om generel oprettelse af positivlister samt forslag om godkendelse af nitrifikationshæmmeren Dicyandiamid, forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Forslagets godkendelse af ureasehæmmeren NBPT kan ikke udelukkes at ville påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark negativt.

Baggrund

Kommissionen forventes snarest at fremsætte forslag om ændring af bilag I og IV i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger (gødningsforordningen). Forslaget forventes sat til afstemning ved mødet i Den Stående Komité for gødning den 6. november 2007.

Forslaget forventes fremsat med hjemmel i gødningsforordningens artikel 31, stk. 3, ifølge hvilke de ændringer, der er nødvendige for tilpasning af forordningens bilag til den tekniske udvikling, vedtages ved forskriftprocedure, jf. artikel 5 i afgørelse 1999/468/EF.

Det forventede forslag vil således blive behandlet i en procedure III i Den Stående Komité for gødning. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen forordningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Eu-

ropa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig imod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelser til en allerede vedtaget retsakt, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Forslaget forventes at ændre gødningsforordningens bilag I, så der oprettes positivlister for henholdsvis nitrifikationshæmmere og ureasehæmmere. Samtidig forventes en fejl i en koncentrationsangivelse i bilag IV at blive rettet.

Gødning afgiver ikke altid næringsstoffer i samme hastighed, som de optages af planterne. Især kvælstof, der stammer fra ammonium og urea, afgives meget hurtigere, end det optages. Da kvælstof let opløses i vand, udvaskes det af jorden og ender i overfladevandet eller omdannes til gasser, der afgives til atmosfæren. Dette spild af kvælstof, som samtidig forurener miljøet, kan mindskes ved at tilsætte stoffer som nitrifikationshæmmere, der forsinket omdannelsen af ammonium, og ureasehæmmere, der forsinket omdannelsen af urea.

Forordningens bilag I indeholder en liste over tilladte gødningstyper. Listen indeholder i øjeblikket to gødningstyper, der er tilsat nitrifikationshæmmeren dicyandiamid. For andre gødninger, der ønskes solgt med (evt. den samme) nitrifikationshæmmer, skal der søges om optagelse i listen.

Forslaget forventes at ændre dette, så der i stedet oprettes en positivliste for nitrifikationshæmmere. Herefter kan hæmmerne fra listen tilsættes alle gødninger, hvor over halvdelen af kvælstoffet stammer fra ammonium. Mængden af den tilsatte nitrifikationshæmmer skal ligge inden for en angiven minimum- og maksimumsværdi.

Samtidig forventes det foreslået, at der oprettes en positivliste for ureasehæmmere, som herefter kan tilsættes alle gødninger, hvor over halvdelen af kvælstoffet stammer fra urea. Mængden af den tilsatte ureasehæmmer skal ligeledes ligge inden for en angiven minimum- og maksimumsværdi.

Det forventede forslag til positivliste for nitrifikationshæmmere indeholder kun ét stof, dicyandiamid. Dicyandiamid har været bedømt i forbindelse med dets optagelse i gødningsdirektiverne i 1993. Det blev dengang tilladt i en koncentration over 1,5 %, mens det i det foreliggende forslag er tilladt i en koncentration på 1,5 – 3 %. Der er i forbindelse med forslag om positivliste ikke fremlagt yderligere dokumentation for dicyandiamid.

Det forventede forslag til positivliste for ureasehæmmere indeholder kun ét stof: N-(n-butyl) thiofosforsyretriamid, (NBPT), som er et nyt stof i gødningsforordningen. Der er i forbindelse med forslaget udsendt et teknisk dossier udarbejdet efter de retningslinier, der kræves i gødningsforordningen, artikel 31, stk. 2. Det fremgår af dossierets oplysninger, at NBPT har virkning som ureasehæmmer.

Der foreligger ikke oplysninger om stoffets effekter på jordlevende organismer.

Nye stoffer vil kunne optages på listerne over hhv. nitrifikationshæmmere og ureasehæmmere efter samme procedurer, som gælder for det foreliggende forslag til forordning (jf. gødningsforordningen artikel 31, stk. 3).

Det forventes, at forslaget tillige indeholder et krav om, at der udfærdiges teknisk dossier for nye nitrifikationshæmmere og ureasehæmmere efter de samme retningslinier, som i øjeblikket gælder for optagelse af nye gødningstyper i forordningens bilag.

Endelig forventes forslaget at indebære, at de foreslåede ændringer af koncentrationsangivelserne i gødningsforordningens bilag IV, retter en misforståelse opstået ved skrivning af forordningen i 2003.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

Gældende dansk ret

Området er reguleret ved Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger, samt ved Lov nr. 318 af 31. marts 2007 om gødning og jordforbedringsmidler m.v. og Bekendtgørelse nr. 960 af 16. december 1998 om gødning og jordforbedringsmidler m.m.

Konsekvenser

Det forventede forslag har ingen væsentlige statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller lovgivningsmæssige eller samfundsøkonomiske konsekvenser. De administrative byrder for den udenlandske gødningsindustri reduceres.

I forhold til ureasehæmmeren NBPT har Miljøstyrelsen gjort opmærksom på, at der ikke foreligger data om NBPT. På den baggrund kan Miljøstyrelsen ikke vurdere stoffet. Dog tyder den kemiske struktur og erfaring fra USA ikke på problemer med anvendelsen. Miljøstyrelsen mener dog principielt, at for at opstille en positivliste, skal datagrundlaget være i et sådant omfang, at man kan foretage en grundig vurdering, hvilket ikke er tilfældet her. Miljøstyrelsen er usikker på de udvaskede koncentrationer i grundvandet pga. manglende data, og de anbefaler derfor, at der opstilles modeller for udvaskningen (f.eks. vha. EU's FOCUS modeller).

Stoffet skal desuden testes i varslingsystemer for udvaskning af pesticider, hvis det skal godkendes i Danmark.

Fravær af oplysninger vedrørende stoffets virkning på jordlevende organismer betyder, at stoffets virkning på jordmiljøet ikke kan vurderes.

Forslagets godkendelse af ureasehæmmeren NBPT kan derfor ikke udelukkes at ville påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark negativt.

Kommissionens forslag om generel oprettelse af positivlister samt forslag om godkendelse af nitrifikationshæmmeren Dicyandiamid forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

Plantedirektoratets udvalg for gødning har været hørt ved møde den 20. september 2007. Udvalget havde ingen indvendinger mod det foreliggende forslag.

§2-udvalget (landbrug) er blevet hørt i skriftlig høring, hvilket ikke har givet anledning til bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv overfor, at planternes udnyttelse af den tilførte kvælstof optimeres, og at forureningen af miljøet samtidig kan formindskes.

Danmark kan stemme for den principielle oprettelse af positivlister og indførelse af tekniske dossiers møntet specielt på nitrifikations og ureasehæmmere, idet der arbejdes for, at det i forordningen sikres, at der for hvert enkelt stof koordineres med gældende pesticidregulering, samt at en sådan koordinering er synlig for medlemslandenes myndigheder.

Dicyandiamid har virkning som nitrifikationshæmmer, og der foreligger ikke oplysninger om, at det ved anvendelse har skadelige virkninger på sundhed eller miljø. Danmark støtter på den baggrund optagelsen af Dicyandiamid på positivlisten.

NBPT har virkning som ureasehæmmer, men dossieret skønnes at have så store mangler, at Danmark ikke på det foreliggende grundlag kan stemme for en optagelse på listen over ureasehæmmere.

De forventede ændringer af koncentrationsangivelserne i gødningsforordningens bilag IV, retter en misforståelse opstået ved skrivning af forordningen i 2003. Danmark støtter denne retelse.

Generelle forventninger til andres landes holdninger

Forslaget forventes vedtaget med kvalificeret flertal.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

Notatet er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.